

บทความออนไลน์

ห้องสมุดประชาชนเกาสง พลิกกระบวนทัศน์ สร้างนวัตกรรม เน้นให้คนมีส่วนร่วม เชื่อมโยงการพัฒนาเมือง

Photo : [Facebook@KSMMLMain](https://www.facebook.com/KSMMLMain)

เมืองเกาสงและการปฏิรูปห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสง

ไต้หวันมีเทศบาลพิเศษ 6 เมือง ได้แก่ ไทเป นิวไทเป เกาหยวน ไทจง ไถหนาน และเกาสง เมืองเกาสงตั้งอยู่ค่อนไปทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของไต้หวัน มีพื้นที่ประมาณ 2,900 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 2.7 ล้านคน ครั้งหนึ่งเกาสงเคยเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในไต้หวัน สืบเนื่องมาจากนโยบาย *ไต้หวัน มิราเคิล* (Taiwan Miracle) ที่เกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1960 - 1980

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

นับตั้งแต่ปี 2014 มีโครงการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายใกล้กับอ่าวเกาสง อาทิ ห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสง (Kaohsiung Public Library) ศูนย์การประชุมและนิทรรศการเมืองเกาสง (Kaohsiung Exhibition and Convention Center) ศูนย์วัฒนธรรมทางทะเลและดนตรีป๊อป (Kaohsiung Maritime and Popular Music Center) รวมทั้งการก่อสร้างท่าเรือและทางรถไฟ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนโฉมเมืองเกาสงจนได้รับการขนานนามว่า เป็น “อ่าวแห่งใหม่ของภูมิภาคเอเชีย”

ห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสงผ่านการเปลี่ยนแปลงมาแล้วหลายช่วง ในปี 2010 มีการควบรวมเขตนครเกาสงและพื้นที่รอบนอกเข้าด้วยกัน ส่งผลให้มีการเชื่อมโยงห้องสมุดทุกสาขา ต่อมา ในปี ค.ศ. 2014 มีการเปิดตัวอาคารห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสง ซึ่งกลายเป็นจุดหมายด้านวัฒนธรรมที่สำคัญแห่งใหม่ของผู้คน

ในปี 2017 ห้องสมุดประชาชนเกาสงได้แปรสภาพเป็นองค์การมหาชนที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของรัฐ โดยนำแนวความคิดมาจากประเทศอังกฤษ เพื่อให้การบริหารงานมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกมากขึ้น

และภายในปี 2020 ห้องสมุดหลักจะหลอมรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “หอคอยแห่งการสร้างสรรค์” (Creation Tower) ซึ่งเมืองเกาสงร่วมลงทุนกับภาคเอกชนในการพัฒนาพื้นที่หรือย่านสร้างสรรค์ที่สามารถต่อยอดในเชิงธุรกิจ ให้เป็น “ศูนย์อุตสาหกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม” ของเมือง

กลยุทธ์การสนับสนุนการเข้าถึงความรู้

ตลอดระยะที่ผ่านมาห้องสมุดเมืองเกาสงพยายามสนับสนุนให้ผู้คนเข้าถึงหนังสือและความรู้ โดยริเริ่มกลยุทธ์การให้บริการใหม่ ๆ ส่งผลให้สถิติการใช้บริการห้องสมุดเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1 เขต 1 ห้องสมุด เมืองเกาสงประกอบด้วย 38 เขต ในปี 2010 มีห้องสมุดเพียง 17 แห่ง ภายหลังจากกำหนดเป้าหมายให้ทุกเขตมีห้องสมุดอย่างน้อย 1 แห่ง ปัจจุบันมีห้องสมุดเพิ่มเป็น 60 แห่ง โดยใช้งบประมาณกว่า 260 ล้านเหรียญได้วันใหม่

ยืม-คืนหนังสือที่สาขาใดก็ได้ ห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสงเชื่อมโยงฐานข้อมูลของห้องสมุดทั้ง 60 แห่ง เข้าไว้ด้วยกัน ผู้ใช้บริการสามารถเลือกยืมหนังสือจากสาขาใดก็ได้ ห้องสมุดจะดำเนินการขนส่งหนังสือไปยังสาขาที่ผู้บริการเลือก โดยใช้รถบรรทุก 8 คัน ใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 2.6 วัน

ห้องสมุดเคลื่อนที่ เกาสงเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดของเกาะไต้หวัน ประกอบด้วยเขตชุมชนเมืองและชนบท ห้องสมุดต้องการลดช่องว่างในการเข้าถึงความรู้ จึงจัดทำห้องสมุดเคลื่อนที่เพื่อขนส่งหนังสือไปให้เด็กนักเรียนหรือคนยากไร้ในพื้นที่ห่างไกล

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

ตู้ยืมหนังสืออัตโนมัติ ตั้งอยู่ในสถานีรถไฟใต้ดิน เป็นระบบที่อำนวยความสะดวกให้คนเมืองที่มีวิถีชีวิตรีบเร่ง สามารถใช้เวลาระหว่างการเดินทางสำหรับอ่านหนังสือ ซึ่งมีให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

ห้องสมุดเคลื่อนที่

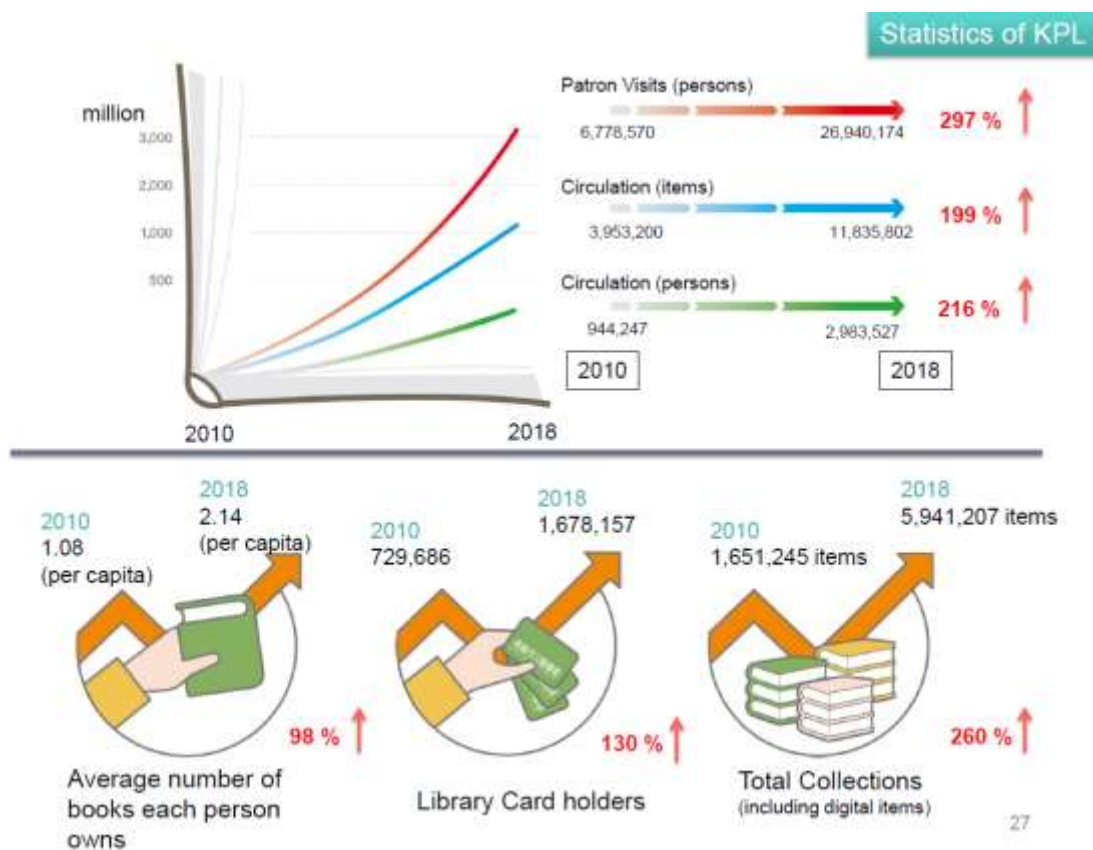

ตู้ยืมหนังสือในสถานีรถไฟใต้ดิน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

นับจากปี 2010 ถึงปี 2018 มีผู้ใช้บริการห้องสมุดจาก 6.7 ล้านคน เพิ่มขึ้นเป็น 26.9 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้น 297% ปริมาณการยืมหนังสือจาก 3.9 ล้านเล่ม เพิ่มขึ้นเป็น 11.8 ล้านเล่ม หรือเติบโตเกือบ 200% และจำนวนผู้ยืมหนังสือจาก 944,000 คน เพิ่มขึ้นเป็นกว่า 2.9 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้น 216% นอกจากนี้ปริมาณการซื้อหนังสือของประชากรยังเพิ่มขึ้นประมาณ 98% จาก 1.08 เล่มต่อคน เพิ่มขึ้นเป็น 2.14 เล่มต่อคน สมาชิกห้องสมุดจาก 729,000 คน เพิ่มขึ้นเป็น 1.6 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้น 130% ในระหว่างนี้ห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสงยังได้เพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อหนังสืออีกประมาณ 980 ล้านเหรียญไต้หวันใหม่ ทำให้มีหนังสือเพิ่มขึ้นจาก 1.65 ล้านเล่ม เป็น 5.94 ล้านเล่ม

ผลลัพธ์ความเปลี่ยนแปลงของการใช้บริการห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสง

ของขวัญชิ้นใหญ่ของชาวเกาสง

กลางปี 2014 เมืองเกาสงเกิดเหตุท่อแก๊สใต้ดินรั่วและระเบิด ทำให้มีผู้เสียชีวิต 32 ราย บาดเจ็บประมาณ 321 ราย ขณะนั้นผู้คนต่างพากันหดหู่ สับสน และวิตกกังวล การเปิดตัวห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสง ในวันที่ 13

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

พฤศจิกายน 2014 จึงเป็นเหมือนประกายที่ส่องแสงนำความหวังกลับมาสู่ผู้คนในเมืองนี้ เพื่อให้ก้าวต่อไปข้างหน้าไม่ว่าอดีตที่ผ่านมาจะประสบปัญหาหรือความทุกข์เพียงใดก็ตาม

การก่อสร้างอาคารห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสงใช้งบประมาณ 1,900 ล้านบาทได้วันใหม่ ซึ่งมาจากงบประมาณของเมืองเกาสงล้วน ๆ โดยไม่ใช้งบประมาณจากรัฐบาลกลางเลย ทรัพยากรการอ่านกว่า 730,000 รายการ ล้วนมาจากการบริจาคของนักธุรกิจและประชาชน ในวันเปิดตัวห้องสมุด อาคารถูกตกแต่งด้วยริบบิ้นสีแดงขนาดใหญ่ เพื่อแสดงว่าห้องสมุดแห่งนี้เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนเมือง และเปรียบเป็นของขวัญที่ประชาชนมอบให้แก่เมืองเกาสง

นวัตกรรม 9 ประการ พลิกโฉมสู่ความสำเร็จ

ห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสงไม่ได้เป็นเพียงอาคารหรือโครงสร้างสวย ๆ แต่พยายามสร้างความแตกต่างหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมา อย่างน้อย 9 ด้าน อันนำไปสู่ความสำเร็จของห้องสมุด

1. มีการแก้กฎระเบียบให้บริษัทออกแบบสถาปัตยกรรมต่างชาติ สามารถร่วมกับบริษัทสถาปนิกในท้องถิ่น ในการออกแบบและก่อสร้างอาคาร ทำให้งานก่อสร้างใช้เวลาเพียง 25 เดือนเท่านั้น

2. ใช้เทคนิคทางวิศวกรรมศาสตร์สร้างอาคารแบบแขวนลอย ทำให้ห้องสมุดแทบจะไม่มีเสา เพื่อให้เกิดบรรยากาศพิเศษในการอ่านและใช้พื้นที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังออกแบบให้เป็นอาคารสีเขียว มีต้นไม้ขนาดใหญ่อยู่ใจกลางอาคารห้องสมุดและบนดาดฟ้า

3. เป็นการลงทุนโครงสร้างทางวัฒนธรรมที่ใหญ่ที่สุดของเมืองเกาสง โดยใช้งบประมาณการก่อสร้างประมาณ 1,900 ล้านบาทได้วันใหม่ และอีกประมาณ 500 ล้านบาทได้วันใหม่เป็นค่าระบบเชื่อมต่อ โดยสร้างความร่วมมือกับนักธุรกิจและประชาชนเพื่อสมทบทุนบริจาค บริเวณชั้น 3 ของอาคารจึงมี “ต้นไม้แสดงความขอบคุณ” ขณะที่หนังสือจำนวนหนึ่งจะจัดทำการ์ดลงนามติดไว้ด้านในของปก เพื่อให้ผู้บริจาคเงินสามารถลงนามและเขียนข้อความไว้เป็นที่ระลึก

4. จัดซื้อหนังสือภาษาจีนจากสำนักพิมพ์โดยรับส่วนลดไม่เกิน 30% เพราะมองว่าการต่อราคาหนังสือให้ต่ำที่สุดจะไม่เป็นผลดีต่อสำนักพิมพ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์กรด้านวัฒนธรรมที่สำคัญ

5. ให้สมาชิกสามารถยืมอีบุ๊กฟรี 60 เล่มต่อปี โดยห้องสมุดรับภาระในการจ่ายเงินส่วนนี้ให้กับผู้จำหน่ายด้วยความเชื่อว่าย่อมมีคนอ่านมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งทำให้ทั้งสำนักพิมพ์และนักเขียนได้ประโยชน์มากขึ้น

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

6. นำหนังสือที่มีคุณค่าในอดีตกลับมาตีพิมพ์ใหม่กว่า 600 เรื่อง และนำหนังสือเก่าเหล่านี้มาจัดแสดงในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็ก เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดของหนังสือเรื่องนั้น ๆ โครงการนี้มีชื่อว่า “หน้าต่างสิ่งพิมพ์สำคัญ” (Key Publication Windows)

7. เป็นศูนย์หนังสือภาพระดับสากล ซึ่งรวบรวมหนังสือภาพมากกว่า 15 ภาษา จาก 28 ประเทศ มีหนังสือภาพและหนังสือสำหรับเด็กมากกว่า 160,000 รายการ มากที่สุดในไต้หวัน

8. ให้บริการทรัพยากรการอ่านที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกาสงโดยเฉพาะ (Kaohsiung Books) จำนวนเกือบ 40,000 รายการ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ วรรณกรรม รวมทั้งสื่อโฆษณาและภาพยนตร์

9. เกิดโมเดลใหม่ที่เป็นความร่วมมือกันลงทุนระหว่างห้องสมุดประชาชนกับภาคธุรกิจ ด้วยการให้สัมปทานเอกชนพัฒนาพื้นที่รอบห้องสมุดให้เป็นย่านอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ ในโครงการ “หอคอยแห่งการสร้างสรรค” (Creation Tower) ซึ่งพร้อมเปิดตัวรับทศวรรษใหม่ในปี 2020 คาดว่าจะสร้างรายได้ให้กับห้องสมุดมากกว่า 158 ล้านเหรียญสหรัฐ ตลอดระยะเวลาสัมปทาน 50 ปี

บริการที่น่าสนใจของห้องสมุดประชาชนเกาสง

ห้องสมุดประชาชนเกาสงทุ่มเทที่จะให้ประชาชนในเมืองได้รับประสบการณ์การอ่านที่หลากหลาย จึงริเริ่มการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คนให้มากที่สุด อาทิ

พิพิธภัณฑ์วรรณกรรมแห่งเกาสง ห้องสมุดมองว่าวรรณกรรมคือหัวใจหลักของวัฒนธรรมและทุกคนควรมีโอกาสได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดังกล่าว จึงจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวรรณกรรมมากมาย เช่น การเสวนาพูดคุย การบรรยายโดยวิทยากรในและต่างประเทศ กิจกรรมเล่าเรื่องราว เวิร์คช็อปเกี่ยวกับหนังสือภาพ การฉายภาพยนตร์ ฯลฯ

ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกาสงมีประชากรและแรงงานที่มาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ไทย ฯลฯ เกือบ 1 ล้านคน ซึ่งไม่นิยมเข้าห้องสมุด ในระหว่างที่ยังหาคำตอบเพื่อทราบถึงเหตุปัจจัย จึงได้จัดทำห้องสมุดเคลื่อนที่ไปหาผู้คนเหล่านั้นใกล้บริเวณที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก

Little Big Shots ห้องสมุดร่วมมือกับโรงเรียนระดับประถมศึกษา จัดทัศนศึกษาพาเด็กนักเรียนเยี่ยมชมร้านหนังสือ จัดให้มีชั่วโมงเล่านิทาน เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับนิทานและหนังสือภาพที่หลากหลายตั้งแต่วัยเยาว์

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

กล่องแห่งการอ่าน เป็นการนำเรื่องราวในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสื่อสำหรับเด็กแรกเกิด ตามแนวคิด “หนังสือเล่มแรก” (Bookstart) โดยบรรจุใส่กล่องแจกจ่ายให้กับครอบครัว ในกล่องประกอบด้วยหนังสือ 1 เล่ม และซีดี 5 ภาษา คือ จีนกลาง จีนไต้หวัน จีนแคะ เวียดนาม และภาษาชนพื้นถิ่น ซึ่งมีงานวิจัยระบุว่าเด็กที่ได้อ่านหนังสือตั้งแต่อายุน้อยจะสามารถช่วยสร้างอุปนิสัยที่ดี

KPL Salon เป็นโครงการความร่วมมือกับสำนักพิมพ์ต่างประเทศ เพื่อเปิดโลกการอ่านของชาวไต้หวันให้กว้างไกลยิ่งขึ้น และยกระดับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางวัฒนธรรม โดยการสร้าง “ซาลอน” หรือสโมสรพบปะกันระหว่างคนที่ทำงานอุตสาหกรรมหนังสือ

นอกจากนี้ยังมีโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การฉายภาพยนตร์ งานเทศกาลหนังสือ เวิร์คช็อป การแนะนำหนังสือดีประจำแต่ละเดือน การส่งเสริมเรื่องการอ่านควบคู่กับการเขียน ฯลฯ ซึ่งทำให้ห้องสมุดเป็นพื้นที่ที่น่าดึงดูดใจและเป็นปัจจัยให้ผู้คนรักการอ่านและการเรียนรู้

วิถีทัศน์กายภาพภายนอกและภายในส่วนต่าง ๆ ของห้องสมุด (เสียงบรรยายจีน)

ที่มา : สรุปรประเด็นจากการบรรยายเรื่อง “KPL, a Flipped Library, Flipping the City as well” โดย เจิ้ง อี้ พาน (Cheng-Yi Pan) ผู้อำนวยการห้องสมุดประชาชนเมืองเกาสง ประเทศไต้หวัน ในงานประชุมวิชาการ TK Forum 2019

ภาพประกอบ : สไลด์ประกอบการบรรยาย เรื่อง “KPL, a Flipped Library, flipping the City as well” โดย เจิ้ง อี้ พาน (Cheng-Yi Pan) ในการประชุม TK Forum 2019 วันที่ 4 เมษายน 2562

ที่มา <https://www.tkpark.or.th/tha/home>

